

Zásilky z e-shopů zaplavují Evropu i ČR. Kvůli nedostatkům v evropském systému kontrol mohou daňové úniky v EU dosáhnout ročně 10 mld. €

1.12.2025 - | Nejvyšší kontrolní úřad

Vlivem jednotného trhu, globalizace a technologických změn došlo k prudkému růstu elektronického obchodování. Zvláště roste dovoz zásilek nízké hodnoty do 150 eur. Podle údajů Evropské komise bylo jen v roce 2024 do EU dovezeno 4,6 miliardy těchto zásilek. Oproti roku 2023 se jejich počet zdvojnásobil. Celkem 91 % jich přišlo z Číny. EU v roce 2021 zavedla nový systém správy DPH pro přeshraniční elektronické obchody. Měl být jednodušší a transparentnější. Vykazuje však řadu nedostatků a chybných údajů, které umožňují daňové úniky. Ty se za celou EU odhadují na 10 mld. eur ročně. Ukázala to kontrola NKÚ zaměřená na tuto problematiku.

I v Česku počet zásilek do 150 eur a jejich celková hodnota významně vzrostly. A také v ČR data získaná z nástrojů EU pro boj s daňovými úniky na DPH nebyla úplná a spolehlivá, což vede k neplacení nebo krácení této daně. Od října 2021 do konce roku 2024 česká celní správa proclila téměř 11 milionů zásilek do 150 eur obsahujících více než 28 milionů položek zboží v hodnotě 5,7 mld. Kč. Strmý nárůst byl zaznamenán v roce 2024, kdy celníci proclili zásilky za celkem 3,7 mld. Kč, což je více než čtyřnásobek hodnoty proclené během roku 2022 a 66 % z celkové ceny zboží dodaného v období let 2021–2024.

NKÚ zjistil, že data získaná z nástrojů zavedených Evropskou komisí pro boj s daňovými úniky na DPH neumožňovala spolehlivě ověřit hodnotu zboží a Finanční správa ČR neměla k dispozici správné a úplné informace pro zjištění a stanovení daně ve správné výši. Situaci komplikuje i fakt, že daňová povinnost je závislá na místě spotřeby, nikoliv na místě propuštění zboží do volného oběhu. Celní správě ČR chybí i některé údaje z registru EU k ověření oprávněnosti použití tzv. dovozního režimu (týká se dovozu zboží ze třetích zemí v zásilkách do 150 eur) u obchodníků, kteří deklarovali, že jde o zboží nízké hodnoty.

Celní správa namátkovými kontrolami prokázala, že obchodníci dovozní režim zneužívali k neplacení DPH. V letech 2021–2024 Celní správa zkontrolovala 13 814 zásilek nízké hodnoty do 150 eur, z toho 3 312 v dovozním režimu. V průměru každá třetí zásilka z oněch 3 312 zkontrolovaných byla ze strany dovozce nebo zprostředkovatele deklarována chybně.

Ke krácení DPH docházelo i v důsledku podhodnocování zásilek. To Celní správa prokázala při kontrole 861 zásilek. U 61 % z nich zjistila v přepravních dokumentech a na fakturách nižší cenu zboží, než jaká byla ve skutečnosti zaplacená konečným příjemcem. Cílem bylo neoprávněně snížit základ pro vyměření cla a DPH. Např. jeden deklarant podal celní prohlášení na zboží v hodnotě 100 USD, tj. méně než 150 eur. Celní úřad však při fyzické kontrole zjistil, že zásilka obsahuje zlaté nugety. Celková hodnota zásilky byla určena na více než 2 500 USD, což byla cena uhrazená konečným příjemcem.

Kontrola NKÚ popsala další zajímavý fakt, totiž jak rychle reagují dodavatelé zboží i na jen nepatrně zvýšené celní kontroly. Zde je příklad z letiště Mošnov. Z celkového počtu 22,5 mil. položek v zásilkách zaslaných v roce 2024 do ČR dorazilo téměř 17 milionů z Číny na letiště Mošnov. Celníci

tady zkontrolovali 23 243 položek (tj. 0,14 %). I to stačilo k tomu, že se na konci roku 2024 počet doručovaných zásilek na letiště Mošnov zásadně snížil.

Nedokonalosti či chyby v evropském systému správy DPH komplikují finančním úřadům i vyhledávání osob neusazených v ČR k registraci k DPH nebo vymáhání DPH od osob registrovaných ke zvláštnímu režimu. Ten umožňuje prodejcům přiznávat a hradit DPH z přeshraničního elektronického obchodování v jednom státě EU a prostřednictvím tohoto státu odvádět DPH do ostatních zemí EU, ve kterých má prodejce zákazníky. V ČR byly ke konci roku 2024 evidovány nedoplatky na DPH u obchodníků registrovaných ke zvláštnímu režimu za téměř 55 mil. eur.

Odbor komunikace

Nejvyšší kontrolní úřad

https://www.nku.cz/cz/pro-media/tiskove-zpravy/zasilky-z-e-shopu-zaplavuji-evropu-i-cr--kvuli-nedostatkum-v-evropskem-systemu-kontrol-mohou-danove-uniky-v-eu-dosahnout-rocne-10-mld--_id15194